

Asia: LVM035:00/2019

Valtioneuvoston periaatepäätös logistiikan digitalisaatiosta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Ilmatieteen laitos kiittää mahdollisuudesta antaa lausunto logistiikan digitalisaatiosta.

YLEISTÄ:

On erinomainen asia, että suunnitelmaa tehdään hallituskautta pidemmälle aikajänteelle. Suomen hiilineutraaliustavoite 2035 sekä EU:n kautta tuleva taakanjakosektorin päästövähennystavoite vaativat voimakkaita ja nopeita päästövähennyksiä liikenteessä. Jotta tavoitteet pystytään saavuttamaan, voi hyvin osoittautua, että liikenteen päästövähennysten tulee olla vieläkin nopeampi kuin fossiilittoman liikenteen tiekartassa on linjattu, koska muilla taakanjakosektorin osa-alueilla päästövähennykset voivat osoittautua vaikeammaksi/kalliimmiksi. Kaikkien keinojen (ml. digitalisaatio) täysimääräinen hyödyntäminen liikenteen päästövähennysten saavuttamista ensisijaisen tärkeää. Suomessa kehitettävät ilmastonmuutoksen monitorointiin ja hillitsemiseen liittyvät ratkaisut liikenteen ja logistiikan osalta voivat myös nousta myös äärimmäisen tärkeiksi maamme talouden ja viennin näkökulmasta.

Reaaliaikaisten sää- ja olosuhdetietojen avulla voidaan parantaa kuljetusten optimointia ja siten edistää tavoitteiden saavuttamista. Liikenneturvallisuuden näkökulmasta olosuhdetieto on erittäin keskeisessä roolissa erityisesti talvisissa tai muuten poikkeuksellisissa sääolosuhteissa. Paremman tilannekuvan rakentamiseksi ja erityisesti sen ennustamisen kannalta ajoneuvojen tekemien omien havaintojen merkitys ja niiden saavutettavuuden tärkeys tulee kasvamaan entisestään. Olosuhdetiedon tarve korostuu entisestään autonomisen liikenteen tarpeiden myötä.

ALLA LISÄKSI TARKEMPIA KOMMENTTEJA KOSKIEN PERIAATEPÄÄTÖKSEN ERI KAPPALEITA

kohta 3.1

5. Kehitetään digitaalista infrastruktuuria osana fyysisen liikenneinfrastruktuurin kehittämistoimia

Olisiko Traficom ja tietoliikenneoperaattoreidenkin syytä olla tässä mukana, kun puhutaan viestiverkkojen kehittämisestä? Onko tiedossa, kuinka paljon tiedonsiirtokapasiteettia tarvitaan vuonna 2050 (visio) tai edes 2032 (Valtakunnallinen liikennejärjestelmäsuunnitelma)?

Ilmatieteen laitoksen ja Fintraffic Tien havaintoaineistojen ja -infran synergiaetujen tunnistaminen ja hyödyntäminen, sekä mahdollisesti kaupunkien omien sää- ja olosuhdetietojen integroinnin kehittäminen ovat mahdollisia keinoja tukea tiekartan strategisia tavoitteita.

kohta 3.2

9. Osana VAK-lainsäädännön uudistamista parannetaan VAK-tiedon saatavuutta kuljetusketjuissa ja viranomaisten käyttöön

VAK-tietojen saaminen Ilmatieteen laitoksen käyttöön onnettomuustilanteissa voisi nopeuttaa evakuoitotoimia ympäristön kannalta vaarallisten aineiden leviämistilanteissa ja ympäristöongelmien torjunnassa.

3.3

11. Luodaan logistiikkaketjun toimijoille edellytykset arvioida oman toimintansa ilmastovaikutuksia. Varmistetaan päästöihin liittyvien seurantatietojen saatavuus tarvittaessa lainsäädännöllä

Digitalisaatiolla on keskeinen rooli päästöjen ja päästövähennysten luotettavassa seurannassa ja todentamisessa, jotka ovat myös keskeisiä Ilmatieteen laitoksen tutkimus- ja palvelutoimintoja. Tämä on kriittistä, sillä tätä kautta toimien vaikuttavuutta voidaan seurata ja toimia tarvittaessa säätää.

Sään ja keliolosuhteiden vaikutusta logistiikkaketjun tehokkuuteen voitaisiin myös selvittää mainittujen tietoa-aineistojen avulla, yhdistämällä niitä IL:n ja Fintraffic Tien havaintoaineistoihin. Samoin edistyneet päästölaskurit ja eri käyttövoimien päästövaikutusten arvioinnin helppo saatavuus ovat keinoja edesauttaa näitä tavoitteita.

12. Parempaa ja laadukkaampaa tilastotietoa liikenneverkon palvelutasosta

Eryteisesti automaation lisääntyessä liikenneverkoilla tilastot automaattiliikenteen toimintakykyä rajoittavista olosuhteista ovat oleellista tietoa. Liikenneverkon sää- ja kelitilanteiden tilastointi on keskeinen osa palvelutason tilastotietoa.

3.5

15. Optimoitu kalusto ja kapasiteetti kaupunkilogistiikkaan

Olosuhdetiedon optimaalinen hyödyntäminen on toimintaedellytys digi-ilmailulle kaupunkilogistiikassa. Luotettavan ja tarkoitukseen sopivan säätiedon käyttö operaattoreiden toiminnan tukena mahdollistaa turvallisen logistiikan.

Hyrkkänen Juhana
Ilmatieteen laitos